

Pray György, a tudós könyvtáros. Az Egyetemi Könyvtár 1794–1790 között

SÁNTA SÁRA

BÉL MÁTYÁS NEOLATIN MŰHELY - OFFICINA NEOLATINA DE MATTHIA BELIO NOMINATA

JEZSUITA – PRAY –KÓDEX

ELTE EGYETEMI KÖNYVTÁR, 2023. SZEPTEMBER 28.

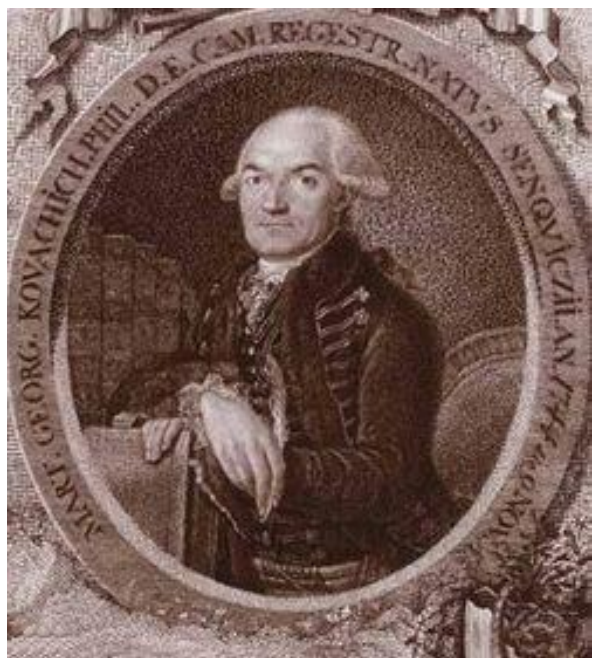
Az Egyetemi Könyvtár 1774 és 1790 között

- Állami tulajdonba kerül – az ország nemzeti és egyetlen tudományos könyvtára lesz
- 1777: Budára költözés: átalakulás a bölcsészkaron: megalakulnak a történelem segédtudományai tanszékek – ezek professzorai a könyvtár munkatársai lesznek
- 1779: szervezeti szabályozás: éves költségvetés, főfoglalkozású könyvtárosok

Az első évek Budán – személyi változások

- Két vizsgálat a könyvtárban és az egyetemen: 1778 és 1780: súlyos hiányosságok és problémák:
 - Helyhiány, szegényes berendezés, rossz állapotú állomány
 - Nem kapnak fizetést
- Személyi változások:
 - Heinrich Gottfried von Bretschneider (1739–1810):

„Most már rájöttem, milyen gazfickók az exjezsuiták, milyen képmutatók, mennyi pártfogójuk van, és milyen kitartó erőszakkal állnak ellen valamennyien a felvilágosodásnak.”

Tudományos munka a könyvtárban

A nehézségek ellenére komoly tudományos
műhely jön létre

Pray György – oklevéltan

Kovachich Márton György

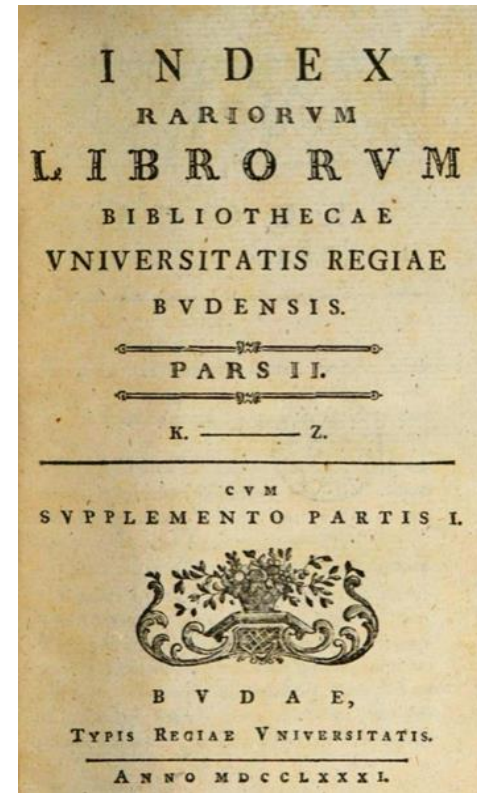
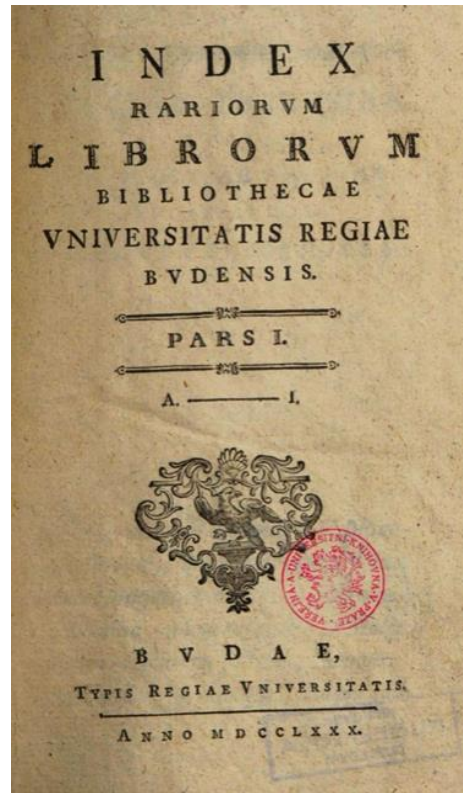
Cornides Dániel – oklevél- és címertan

Wagner Károly – címer- és pecséttan

Schönvisner István – régész, érem- és régiségtan

DAN. CORNIDES

Index rariorum librorum... I-II (1780–1781)

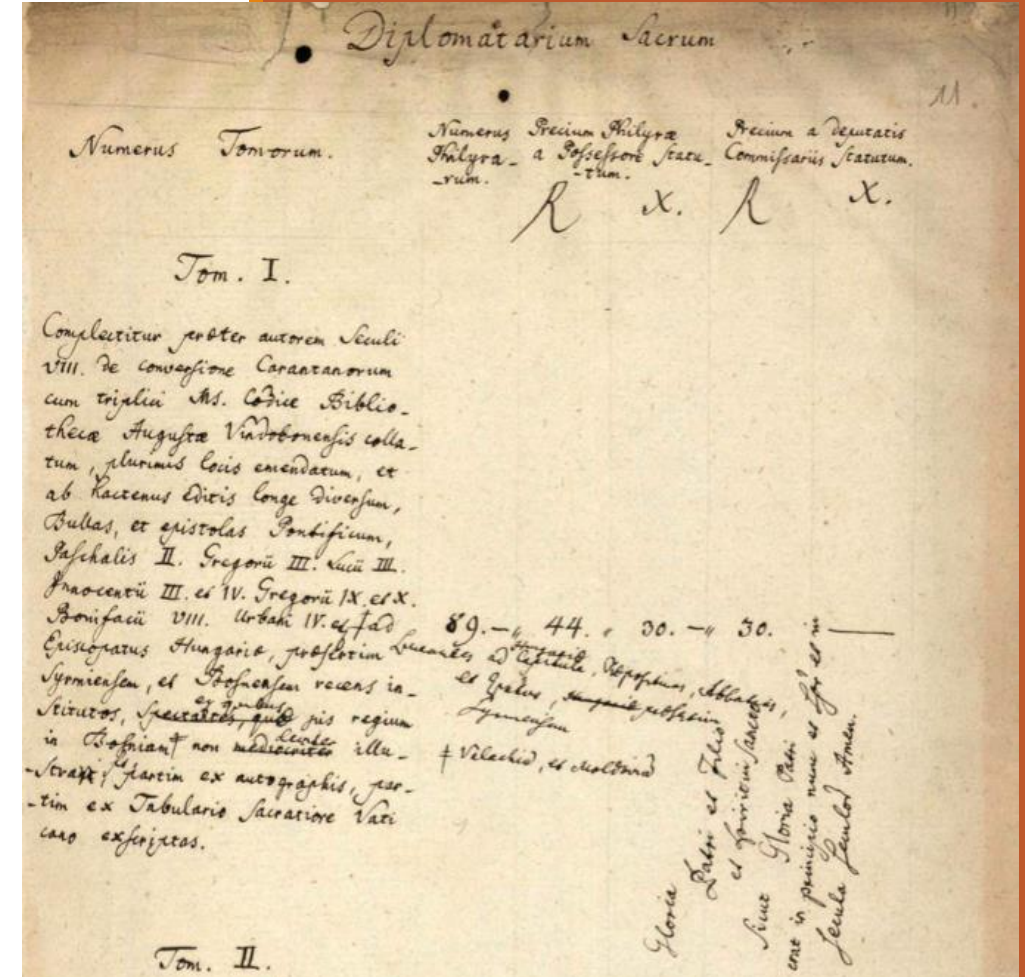
ADRIACHI Christiani, Theatrum terræ
sanctæ, & Biblicarum Historiarum cum tabulis
Geographicis ære expressis. Colon Agrippinæ in
offic. Birckmanniana. 1593. in fol.

Bauer editionem anni 1612. laudat: nostra vetu-
stior videtur illi ignota fuisse. Clement, tres nostra
priores numerat: nempe annorum 1584. quæ omnium
prima sit: 1588. & 1592. omnes in 8. addit quartam
ex *P. le Long.* anni 1597. itidem in 8. Sed nostra,
quæ est anni 1593. merito Longianam ad quintum
ordinem retrudit. Pene suspicor, neutri hanc fuisse
cognitam. Duplex exemplar undequaque splendidum
possidemus; hoc unum interest, quod alterum tabu-
las æri incisas colore tinctas exhibet, alterum sine
colore.

Jezsuita tudósok kéziratgyűjteményei 1.

Pray gyűjtemény:

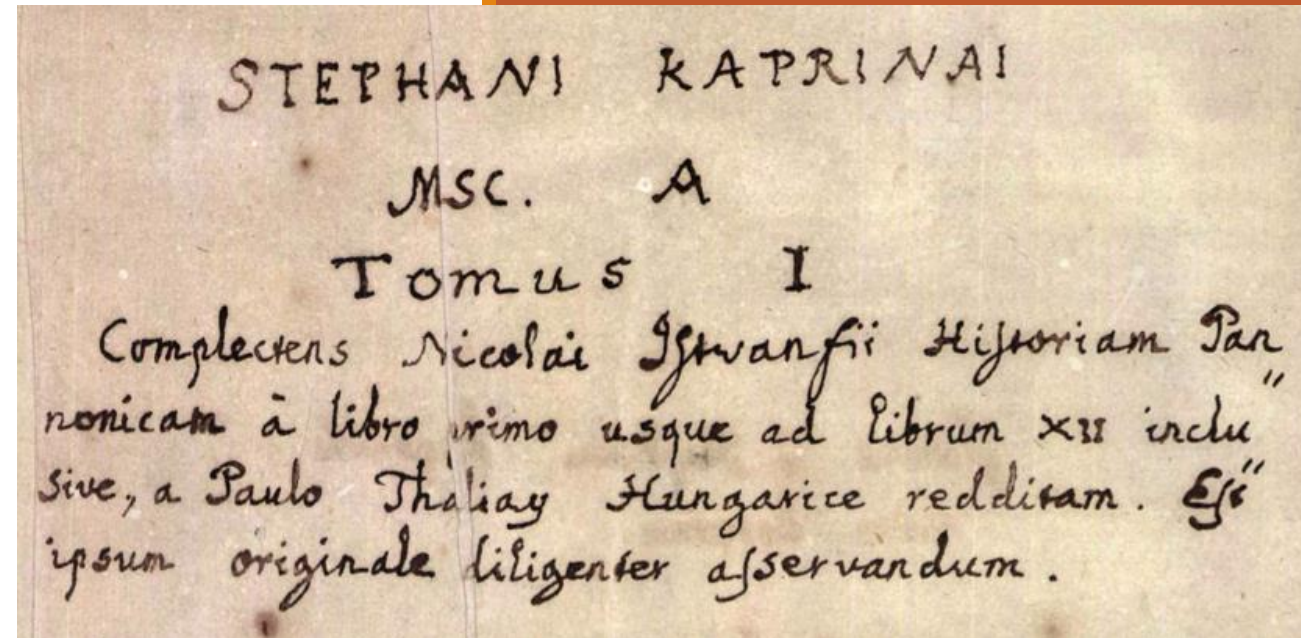
- 1784: 400 forint éves kegydíj fejében
- Kézirat- és 2300 kötetes könyvgyűjtemény

Jezsuita tudósok kéziratgyűjteményei 2.

Kaprinai gyűjtemény:

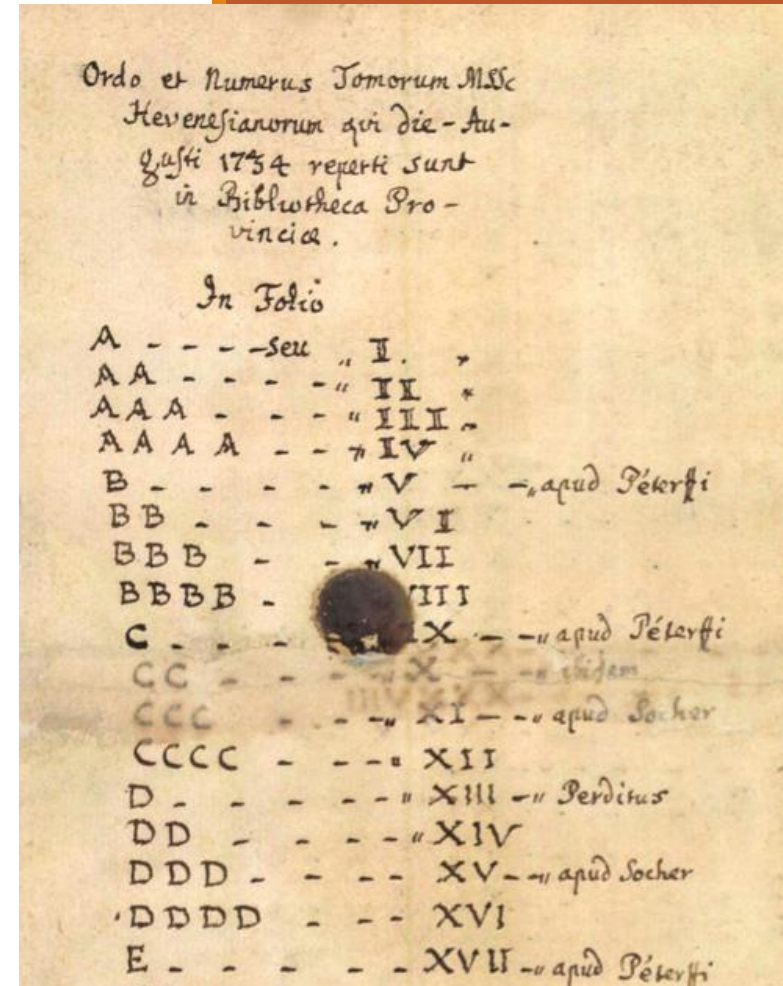
- 1790: 500 forint és misék bemutatása
- 133 kötet közép- és kora újkori magyar történelem és egyháztörténet

Jezsuita tudósok kéziratgyűjteményei 3.

Hevenesi gyűjtemény:

- 1796
- 102 kötet, saját másolatok: levéltári anyagok, főúri családok archívumai

Köszönöm szépen a figyelmet!